

हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोअपरेशन

HELVETAS Swiss Intercooperation

आचार संहिता (Code of Conduct)

१. परिचय

यो आचार संहिताले आधारभूत नैतिक सिद्धान्तहरू, मनोवृत्ति तथा व्यवहारको परिभाषा गर्दछ जुन हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोअपरेशनका सबै सहयोगीहरूको लागि बाध्यात्मक हुने छन्। यो आचार संहिता हाम्रो मूल लक्ष्य अभिव्यक्ति (mission statement), मानव साधन नीति र कर्मचारी नियमहरूमा आधारित छ। यो आचार संहिताले हाम्रो स्थापनाको समयदेखि मूल्य एवं मान्यताहरू र सिद्धान्तहरूको प्रतिबिम्ब गर्दछ र यो जस्तो सुकै सांस्कृतिक परिवेशहरूमा पनि लागू गरिने छ। यो आचार संहिताले हाम्रो कार्यशैलीमा उच्च नैतिक स्तर अनुसरण एवं प्रवर्द्धन गर्नको लागि हरेक सहयोगीको (collaborator) प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछ र यो हाम्रो कार्य संस्कृतिको एक अभिन्न अंग हो। यो आचार संहिता र कार्य विवरण (job description) कर्मचारी नियुक्ति करारको अनिवार्य थप अंशको रूपमा रहने छ।

कर्मचारीहरूको व्यक्तिगत एवं सामुहिक आचरण हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोअपरेशनको लागि विशेष रूपमा सान्दर्भिक हुन्छ। पहिलो, हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोअपरेशनका सहयोगीहरूले अन्तर सांस्कृतिक परिवेशमा काम गर्नु पर्ने हुँदा उनीहरूको आचरण खुल्लारूपमा देखिन्छ र संवेदनशील हुन्छ। एक सहयोगीको अनैतिक आचरणले पार्न सक्ने प्रत्यक्ष नतिजाको अतिरिक्त हाम्रो कामको प्रभावकारीतामा र हाम्रो प्रतिष्ठामा दूरगामी नकरात्मक असर पार्न सक्दछ। दोस्रो, हाम्रो संस्था विकाससँग सम्बन्धित भएको र यस संस्थाले हजारौं दाताहरूबाट अनुदान प्राप्त गर्ने हुँदा हाम्रो संस्था एवं हाम्रा कर्मचारीहरू दाताहरू प्रति जवाफदेही हुन्छन् र हामीहरूलाई सर्वसाधारण जनता एवं आम सन्चारका माध्यमले हाम्रो गहिरो छानवीन गर्दछन्। यी कारणहरूले गर्दा यो आचार संहिताको कार्यस्थल बाहिर र कार्यालय समय अघि र पछि पनि पालना हुने आशा गरिएको छ।

यो आचार संहिता हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोअपरेशनका सबै कर्मचारीहरूको लागि बाध्यात्मक छ, साथै संचालक समितिका सदस्यहरू एवं यसको सल्लाहाकार परिषदलाई पनि यो बाध्यात्मक छ। यसको मर्मलाई परामर्शदाताहरू र करारमा रहेका साझेदारहरूले¹ आदर एवं पालना गर्न सुझाव गरिन्छ।

२. निष्ठा, गोपनीयता र नागरिक कर्तव्यहरू (Loyalty, Confidentiality and Civic Duties)

मेरा कार्यहरू हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोअपरेशनको प्रमुख लक्ष्य अभिव्यक्ति (mission statement) र रणनीतिमा उल्लेख गरिएका उद्देश्यहरू, मूल्यहरू र सिद्धान्तहरूसँग मेल खान्छन्; मैले यी दुवै दस्तावेजको एक एक प्रति प्राप्त गरेको छु र यिनीहरूमा उल्लेख भएका कुराहरूको बारेमा म सचेत छु।

विशेष रूपले, म निम्नानुसार प्रतिबद्ध रहने छु:

- हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोअपरेशनको नीतिहरू र रणनीतिहरूको कार्यान्वयनमा सकरात्मक योगदान पुर्याउने छु;
- मेरा कार्यहरू र मेरो व्यवहारलाई मेरा सहकर्मीहरूको र मैले काम गर्ने वातावरणको सन्दर्भमा राम्ररी सोच विचार गरेर गर्ने छु;

¹ सहयोगी साझेदारहरूको (collaborative partners) लागि मुख्य सिद्धान्तहरू साझेदारी वार्ताको समयमा सहमति गरिने छ।

- मेरो रोजगारीको सिलसिलामा मलाई प्राप्त भएका सबै सूचनाहरु आवश्यक स्वविवेकको प्रयोग गरी सदुपयोग गर्ने छु। हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोअपरेशनलाई हानी नोक्सान हुने गरी कहिल्यै पनि यस्ता सूचनाको प्रयोग गर्ने छैन र मेरो करार सेवाको अन्त्य पछि पनि यो प्रतिबद्धता कायम रहने छ।

एउटा निश्चित देशको वासिन्दाको रूपमा वा छोटो समयको लागि आउने आगन्तुकको रूपमा मैले सबै राष्ट्रिय कानूनको पालना गर्ने छु।

३. संगठनात्मक संस्कृति र इमान्दारीता प्रति प्रतिबद्धता र सम्मान (Commitment and Respect towards Organizational Culture and Integrity)

म यस कुरामा सचेत छु की हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोअपरेशनसँग करार अनुबन्धनमा रहेका हुँदा यस संस्था प्रति म वफादार छु र मेरा बचनबद्धताहरु मेरो ज्ञान एवं क्षमताले भ्याएसम्म पुरा गर्ने म प्रयत्नशील रहने छु।

विशेष रूपले, म निम्न अनुसार प्रतिबद्ध रहने छु:

- मेरो काम र व्यवहारबाट हाम्रो संस्थालाई सुदृढीकरण गर्न र जन विश्वास प्राप्त गर्न सक्रिय रूपमा योगदान गर्ने छु
- हाम्रो संस्थाको उद्देश्य हासिल गर्न मैले एक पेशेवारको रूपमा र टोलीको सदस्यको रूपमा समेत योगदान पुर्‍याउने छु
- मेरो कार्यक्षमता र कार्यक्षमता मेरा सहकर्मिहरुलाई सहयोग गर्न प्रयोग गर्ने छु
- हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोअपरेशन र यसका साभेदारहरुको साधन र सम्पत्तिलाई कानूनी प्रावधानहरु, आन्तरिक नियमहरु र करार सम्झौताहरु अनुसार, र आयोजनाका उद्देश्यहरूसँग मेल खाने गरी मितव्यी एवं प्रभावकारी ढंगबाट प्रयोग गर्ने छु
- मलाई विश्वास गरी दिइएका सामग्रीहरु ध्यानपूर्वक एवं जतनगरी प्रयोग गर्ने छु र औपचारिक चिन्ह (official logo) लाई पेशागता कामको लागी मात्र प्रयोग गर्ने छु
- हाम्रो संस्था भित्र र हाम्रा साभेदारहरु बीच ज्ञानको आदान प्रदान गर्ने कार्यलाई सक्रियताका साथ समर्थन गर्ने छु।

४. सांस्कृतिक रूपले संबेदनशील व्यवहार (Culturally Sensitive Behaviour)

मलाई थाहा छ की म एक निजी व्यक्ति भए पनि म प्रति जनसमुदायको चाख हुन सक्दछ र यसले गर्दा मैले आफ्नो व्यवहार दर्शाउँदा र अभिव्यक्ति दिँदा यो तथ्यलाई विचार गर्नु पर्ने हुन्छ।

खासगरी म निम्न बुँदाहरुमा उल्लेख भए अनुसार प्रतिबद्ध रहने छु:

- पदाधिकारीहरु, साभेदारहरु र स्थानीय जनतासँग सम्पर्क राख्दा मैले स्थानीय चालचलन र परम्पराको सम्मान गर्ने छु
- मैले आफ्नो रुप रंग, पोशाक, व्यवहार र बोली चाली प्रकट गर्दा देशको रीति रिवाज एवं संस्कृति र मैले सम्पन्न गर्ने कामलाई ध्यानमा राखेर गर्ने छु
- मैले कसैलाई पनि अश्लिल र अपमानजनक व्यवहार गर्ने छैन, अरुलाई बेइजत गर्ने छैन र दोषारोपण गर्ने अभिव्यक्ति दिने छैन वा हल्ला फैलाउने कामबाट टाढा रहने छु
- स्पष्ट रूपमा तोकिएको कामको लागी बाहेक आम सन्चारका माध्यम, नीति निर्माताहरु र दाताहरुलाई वा जन साधारणलाई सूचना दिने जस्ता कार्यहरुबाट टाढा रहने छु।

५. उच्चतम स्तरको अन्तर व्यक्ति सम्बन्ध र पेशागत आचरण (Highest Standards in Inter-personal Relations and Professional Conduct)

लिङ्ग, उमेर, वर्ण, जात जाति, उत्पत्ति, धर्म, सामाजिक स्तर, शारिरीक सामर्थ्य र यौनजन्य स्वभावको आधारमा भेदभाव नगरी मेरो अरु व्यक्तिहरूसँगको सम्बन्ध आदर, निष्पक्षता र समतामा आधारित हुने छ। म यो कुरामा सचेत छु की हाम्रा साभेदारहरु र लाभान्वित समूहको तुलनामा हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोअपरेशनको कर्मचारीको हैसियतले मलाई विशेष सुविधा उपलब्ध छ र मेरो स्तर प्रभावशाली (powerful) छ।

खासगरी म निम्नानुसार प्रतिवद्ध रहनेछु:

- मेरो आफ्नो कार्यक्षमतालाई हामीहरुले जस्को लागि र जो सँग काम गर्छौं उनीहरुको हितको लागी उपयोग गर्ने छु;
- मैले कुनै प्रकारको अपमानजनक सामाजिक अन्तरक्रियालाई अस्वीकार गर्ने छु र अरुलाई होच्याउने र तुच्छ बनाउने अर्थ लाग्ने कुनै कुरा गर्ने छैन;
- मेरो पदीय तह, सामाग्री र सामाजिक स्तरलाई दुरुपयोग गर्ने छैन;
- म र अरुलाई खतरा पुऱ्याउने सम्भावना भएको कुनै कामकारवाहीबाट टाढा रहने छु र हाम्रो समय क्रियाकलापहरुलाई संकटमा पुऱ्याउने सम्भावना भएका व्यक्तिहरुबाट पनि टाढा रहने छु;
- मेरा सहकर्मीहरुको शारिरीक र मानसिक स्वास्थ्यलाई मैले आदर गर्ने छु;
- मेरा सहकर्मीहरुको निजी विषयलाई सम्मान गर्ने छु;
- सार्वजनिक रुपमा उपलब्ध गराइने सूचना/अनुभवहरुको श्रोत प्रष्ट खुलाएर दिने छु;
- यदि निर्णय गर्ने पदमा भएमा, मैले जिम्मेवार पूर्वक, पारदर्शी ढंगले, पूर्वाग्रह नराखी, आफ्नो व्यक्तिगत स्वार्थ नराखी हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोअपरेशनको मूल लक्ष्य (mission) सँग मेल खाने गरी निर्णय गर्ने छु।

६. पीडन (Mobbing) र यौनजन्य दुर्व्यवहार (Sexual Harassment)

मैले सहकर्मीहरु, साभेदारहरु र लाभान्वित व्यक्तिहरुलाई कुनै पीडन (mobbing)² दिने काम र यौनजन्य दुर्व्यवहार (sexual harassment)³ गर्ने छैन।

म विशेष रुपले निम्न कुराहरुमा प्रतिवद्ध छु:

- कुनै प्रकारको यौनजन्य वा अरु कुनै शोषण गर्ने छैन र खासगरी बालबालिका, युवा र अपाङ्गमाथि हुने यस प्रकारको शोषणको दृढताका साथ विरोध गर्ने छु;

² पीडन भन्नाले कुनै एक व्यक्ति वा समूहलाई मौखिक वा अमौखिक आक्रमण गर्ने उद्देश्यले नियोजित रुपमा काममा भएको अवस्थामा सताउनु, आलोचना गरेर वा दोष लगाएर अन्यायपूर्ण व्यवहार गर्नु र समूहबाट अलग्याउनु जसले गर्दा सम्बन्धित व्यक्ति (हरु) को शारिरीक वा मानसिक स्वास्थ्यमा नराम्रो असर पार्दछ, र उस्को स्वाभिमानमा चोट पुऱ्याउँदछ।

³ यौनजन्य दुर्व्यवहार यस्तो कार्य हो जसमा सम्बन्धित व्यक्तिले नचाहेको एवं नरुचाएको अवस्थामा पनि यौनजन्य संकेत वा मन्द स्वरको प्रयोग हुन्छ। यौनजन्य दुर्व्यवहार निम्न तरिकाबाट व्यक्त गर्न सकिन्छ: अशिल कुरा संकेत गर्ने टिप्पणी; शारिरीक फाइदा वा कमजोरी वा यौनजन्य स्वभावको बारेमा टिप्पणी; अभद्र कुराकानी र ठट्टा जुन इमेल र शब्दमा लेखिएको खवरहरु (message) पनि हुन सक्छ; अरुको ध्यान तान्ने र अरुको छानविन गर्ने हेराइ; अशिल सामाग्रीको प्रदर्शन; अस्पष्ट निमन्त्रणा; अनावश्यक शारिरीक सम्पर्क वा अवरोध; यौनजन्य सम्बन्ध राख्ने मनसायबाट गरिने शारिरीक प्रयास; काममा रहेको व्यक्तिलाई फाइदा वा बेफाइदा दर्शाउने प्रतिज्ञाहरु वा धम्की दिएर गरिने यौनजन्य सम्पर्क राख्ने प्रयास।

- निश्चित रूपमा भएको पीडन (mobbing) र यौनजन्य शोषणको मैले विरोध गर्ने छु, साथै कुनै सहकर्मीहरूलाई अरु कर्मचारीहरूले यौनजन्य दुर्यवहार गरेमा त्यस्को पनि विरोध गर्ने छु र यस्तो अवस्थामा थाहा हुने वित्तिकै उचित कदम उठाउने वा/र मेरो सुपरीवेक्षकलाई सूचित गर्ने छु;
- यदि यसरी मैले प्रत्यक्ष देखेको कानूनको उल्लंघन वा अरुको पीडा मेरो सुपरीवेक्षकलाई भन्न मलाई असजिलो लागेमा संगठनले तोकेको व्यक्तिलाई सूचित गर्ने छु।

यो दफाको कार्यान्वयन गर्नको लागि आन्तरिक मार्गदर्शन, पीडन र यौनजन्य दुर्यवहार शीर्षकमा अरु बढी व्याख्या गरिएको छ।

७. स्वार्थको द्वन्द (Conflict of Interests)

म यो कुरामा सचेत छु कि पेशागत स्वार्थ व्यक्तिगत स्वार्थसँग जुध्न सक्छ।

निम्न कुराहरूमा म विशेष रूपले प्रतिबद्ध रहने छु:

- मेरा आफ्ना स्वार्थहरूलाई पारदर्शी बनाउन प्रयत्नशील रहने छु र व्यक्तिगत स्वार्थतिर ढल्केको देखिने कुनै व्यवहार मैले गर्ने छैन;
- मेरो पदलाई व्यक्तिगत फाइदा लिन वा तेस्रो पक्षहरूलाई फाइदा पुऱ्याउन प्रयोग गर्ने छैन;
- मेरो पेशागत स्वार्थ व्यक्तिगत स्वार्थसँग जुधेमा वा जुध्ने सम्भावना देखिएमा मैले गर्ने निर्णय संगठनको म भन्दा माथिल्लो तहमा निर्णयको लागि पठाउने छु; यो कुरा मेरा नातेदारहरू, साथीहरूसँगको सम्बन्धमा खासगरी भर्ना, परामर्श सेवा र खरीद सम्बन्धी ठेक्का पट्टा, खरिद र पट्टा (Lease) सम्झौताहरू जस्ता कुराहरूमा (व्यक्तिगत प्रयोजनको लागि समेत) अर्थात अन्य समेतमा लागू हुने छ;
- एक पूर्ण समय काम गर्ने कर्मचारीको हैसियतले हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोअपरेशनसँग भएको मेरो करार भन्दा बाहिरको अन्य कुनै तलब प्राप्त हुन पेशागत काममा संलग्न हुने छैन, यदि कुनै तोकिएको अनुमति प्राप्त भएको अवस्थामा बाहेक।

८. इमान्दारी, उपहार र कृपा (Honesty, Gift and Favour)

मैले सवै पेशागत कृत्याकलापहरू गर्दा म सधैं इमान्दार रहने छु। कुनै पनि प्रकारको भ्रष्टाचार गर्ने छैन र सवै प्रकारका भ्रष्टाचारको विरोध गर्ने छु। हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोअपरेशनको कर्मचारीको हैसियतले मेरो पहुँच भएका वित्तिय, भौतिक र बौद्धिक सम्पत्तिहरूको व्यक्तिगत फाइदा वा तेस्रो पक्षलाई फाइदा पुऱ्याउन मैले दुरुपयोग गर्ने छैन।

निम्न कुराहरूमा म विशेष रूपले प्रतिबद्ध रहने छु:

- इमान्दारिता, कार्य गर्ने स्वतन्त्रता र निष्पक्ष स्वविवेकीय निर्णय लिने क्षमतामा अडिग भई कुनै प्रकारको उपहार वा अन्य कुनै फाइदाहरू मैले सहयोगीहरू, पदाधिकारीहरू, साभेदार संगठनहरूबाट वा लाई लिने वा दिने (जस्तै पैसा, ऋण, निमन्त्रणा, पुरस्कार र मूल्य वा भाडा दर घटाउने आदि) कार्यहरू गर्ने छैन;
- यदि मसँग माग र प्रतिज्ञाहरू लिई सहयोगीहरू, साभेदार संगठनहरू, परामर्शदाताहरू वा पदाधिकारीहरू सम्पर्क राख्न आएमा यो कुरा प्रति मेरो सुपरीवेक्षकको ध्यानाकर्षण गर्ने छु;
- यदि उपहार स्वीकार गरिएको भए र यसलाई व्यावसायिक वा मानवीय उद्देश्यको लागि प्रयोग गरिएको भए वा अन्य कर्मचारीहरूसँग भाग बण्डा गरिएको भए, यो कुरा मेरो सुपरीवेक्षकलाई सूचित गर्ने छु;
- यदि माग, उपहार वा फाइदाहरूलाई अस्वीकृत गर्नु पर्ने भएमा, जुन व्यक्तिले यस्ता कुराहरू गर्ने प्रयास गरेको छ उसलाई हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोअपरेशनको नीति, स्तर, अभ्यास एवं प्रचलन अनुसार यस्ता कुराहरू स्वीकार गरिदैन भनी सूचित गर्ने छु।

हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोअपरेसनको भ्रष्टाचार विरुद्धको मार्गदर्शनमा यस दफाबारे अरु बढी व्याख्या र विस्तार गरिएको छ ।

९. अन्तिम धारणा (Final Remarks)

यो आचार संहिताको उल्लंघन, अक्षरमा वा मर्ममा, गरिएमा कर्मचारी नियम अनुसार अनुशासन सम्बन्धी कारवाही हुन सक्छ, जस्मा चेतावनी, करार अनुसार सूचना दिई निष्काशन र अति गम्भीर प्रकृतिको अवस्थामा विना सूचना निष्काशन र पाउने सुविधाहरु रोकिने सम्मको कारवाही पर्दछन् । साथै, हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोअपरेसनले थप कानूनी कारवाही प्रचलित राष्ट्रिय कानून अनुसार सम्भवत अधि बढाउन सक्ने छ ।

यो आचार संहितालाई पालना गर्ने जिम्मेवारी हरेक कर्मचारीमा रहने छ । सबै सुपरीवेक्षकहरुले यसलाई प्रवर्द्धन गर्न र लागू गर्न जिम्मेवार हुने छन् ।

यो आचार संहितालाई कुनै खास देशको आचार संहिताले पुरक गर्न सक्छ र अरु बढी विस्तृत व्याख्या गर्न सक्ने छ । यदि दुई बीच फरक पर्न गएमा यो संगठनात्मक आचार संहिताको व्याख्यालाई मान्यता दिइने छ ।

यो आचार संहिता जर्मन, फ्रेन्च र स्पेनिस भाषामा जारी गरिएको छ । यदि कुनै शंका उत्पन्न भएमा जर्मन भाषाको संस्करणलाई मान्यता दिइने छ ।

मैले पढें र मन्जुर छु:

.....

कर्मचारी

.....

ठाउँ र मिति

नाम: